

ПОРТАЛ ЗА ЕДНА МАКЕДОНСКА ЛЕГЕНДА

На 17 мај 2005 година прв пат во македонскиот електронски простор се појави веб-сајтот www.kralemarko.org.mk, дневен информатор и преглед до втората половина на XIV век во Република Македонија и претставување на културата и на туризмот преку брендот Крале Марко. Сајтот е финансиран со лични средства и волонтерска работа на членовите на Здружението на граѓани "КралеМаркоКулт" од Скопје, меѓу кои најзаслужна е госпоѓа Гордана Јанакиевска.

За една година постоење овој сајт објави 4.500 единици на македонски јазик, соработува со општините и со поединци, со банери на општините, со културни институции, фирми и поединци, нуди можност за заработувачка, организира туристички тури со храна и сувенири, подготвува "пасош" за секој добронамерник на авантурата Крале Марко.

ИСТРАЖУВАЊЕ

Воодушевена од величината на името Крале Марко, госпоѓа Јанакиевска се одлучи своето истражување и

ПО СТАПКИТЕ НА КР

Пишува: Милева ЛАЗОВА

труд да ги насочи кон изработување и промовирање на веб-страница посветена токму за него. Меѓутоа, за да се реализира целиот тој замислен проект секако дека е потребно темелно истражување на сè она што е поврзано со името Крале Марко. Авторот на сајтот - Јанакиевска сигурно досега има купено стотина книги, и сè уште купува. Посетила голем дел од Македонија, луѓето сами ја покануваат и ја информираат што е можно повеќе. Своето трагање таа го почнува од Матка, место кое според неа има многу нешта да открие.

"Моите првични сознанија за Крале Марко беа во Матка.

Таму има многу топоними кои го носат неговото име, како што се, Марков град, Маркова Porta, Маркова Река, Маркова пештера, па и самото езеро Треска изгледа како го

Воодушевена од величината на името Крале Марко, госпоѓа Јанакиевска се одлучи своето истражување и труд да ги насочи кон изработување и промовирање веб-страница посветена токму за него.

На сајтот може да се дознае дури и кои јадења ги конзумираше Крале Марко. На промоцијата на веб-страницата госпоѓата Јанакиевска заедно со Сузана Стојковска, сопственичката на ресторанот "Ореов лад" овозможува да се вкусат сите тие јадења, кои биле на менито на Марковата кујна.

лемо стапало од нога. Во Матка се наоѓа и црквата чиј ктитор бил најмладиот брат на Марко - Андреја. Немав многу сознанија околу тоа, но кога се зафатив со проучува-

ње наидов на огромен материјал од топоними, особено тврдини кои го носат името на Марко. Познато е дека на овие простори тој станал владетел на 36 години и дека

владеел 24 години. Загинал во битка на возраст од 60 години. Она што мене особено ме фасцинираше се неговата зрелост и подготвеност за периодот кој доаѓал пред него. Со искуството од владеењето во Призрен, во времето на неговиот татко, на овој простор тој бил подготвен за времето кое доаѓало. Имал коректен однос кон народот, се грижел за него, а неговото византиско образование и воспитување довеле до тоа да може да се справи со проширувањето и освојувачките походи на Османлиската империја. Иако кај нас познат како османлиски вазал, сепак тој бил

неа, ова е доволна провокација за местото да им биде тука.

"Јас не сум историчар, ниту е мое да се занимавам со историја, едноставно сум само координатор на проектот, а порталот е место коешто би сакала да биде депо за сè што е во врска со него. Секој што сака со нас да соработува е добредојден, отворени сме за соработка. Вака како што сега е конципиран, тој ќе биде база за сите податоци кои ќе ме надживеат и мене и мојата работа. Ќе го надградиме со податоци, со топоними и со историски факти за целото ова балканско подрачје", додава Јанакиевска.

АЛЕ МАРКО

оној кој успеал да координира меѓу потребите на народот и на владетелите кои го освојувале овој простор. Поради тоа, до ден денес народот му возвраќа со легенди, топоними, песни, никаде во пишаните документи неговото име не може да се сретне во негативна конотација", вели госпоѓа Јанакиевска.

ПРОЕКТ

Порталот www.kralemarko.org.mk иако му е посветен на обичниот граѓанин, сепак госпоѓа Јанакиевска би сакала да им биде наменет и на историчарите и на сите оние кои имаат пишуван материјал, а не им е објавен. Според

Според авторката Јанакиевска, нема куќа во Македонија која нема или не знае некоја легенда за Крале Марко: песни, легенди, поговори се кажуваат и се прилагодуваат на нашето време, што значи дека е вечен. Она што

нејзе особено ѝ оставило впечаток е податокот дека една од песните е нотно запишана. Се свира на гусли и во неа се зборува за тоа како Марко го убил најмладиот брат Андреја.

"На смртна постела Андреја го моли братот да ѝ каже на мајката дека загинал храбро во битка. Истата песна ја има во Дубровник и всушност беше поттик да почнам подлабоко да го проучувам тој период, затоа што песната не соодветствува на вистината. По смртта на Марко, Андреја заминува од овие простори за Дубровник и му се губи трагата некаде во Унгарија. Она што посебно сакам да го нагласам е дека сите тие песни од овие простори дубровничките трговци ги пренеле кај нив, а од таму се пренесени на српските простори, каде што подоцна се модифицирани соодветно на условите и на нивните потреби. Со тоа се успеало да се надвлее мнението дека тоа се песни од тие подрачја", објаснува Јанакиевска.

На сајтот може да се дознае дури и кои јадења ги консумирал Крале Марко. На промоцијата на веб-страницата Јанакиевска, заедно со Сузана Стојковска, сопственичката на ресторанот "Орлов лад" овозможува и да се вкушат сите тие јадења, кои биле на менито на Марковата кујна.

"Сè уште ги подготвуваме и ги проучуваме јадењата -

речена Маркови кули, археолозите пронашле траги од подно греење, купатила, мурано стакло. Тоа наведува на фактот дека Крале Марко не е само добро опеваниот јунак, кој само пие вино и мавта со боздоганот".

Сите оние кои ја посетиле веб-страницата за Крале Марко не ја кријат својата воодушевеност околу фактите кои се изнесени во неа.

"Морам да кажам дека за една година колку што постои проектот, реакциите се многу добри. Ни се јавуваат, ни доставуваат информации кои ги немаме, ни испраќаат фотографии, општините се расположени за промовирање на програмата во нивните места. Нашата програма нуди можност во рамките на општината да понудиме изработен материјал за нивниот крај, покривајќи топоними, легенди, археолошки и историски локалитети, соработка со туристички субјекти - агенции, хотели и ресторани, каде можат да добијат храна 'Крале Марко', како и места каде можат да се продаваат сувенири. Им даваме можност да соработуваат со нас низ нивна презентација и можност за развивање на брендирана препознатлива програма, како интересна туристичка програма, која може да ја збогати нивната понуда.

За крај би сакала да додадам дека во најскоро време ќе почне и англиската верзија на овој портал и таа првично ќе биде преглед на ликови низ Европа од тој период, кои во своите земји биле владетели, а останале легенди, за да им го приближиме ликот на нашиот Крале Марко. Истовремено, во соработка со збратимени градови од тие земји ќе почнеме комерцијално да разменуваме туристи за да може проектот да заживее во таа насока. Засега, првично ја почнуваме соработката со www.macedonia.co.uk со која од есен ќе почнеме да ја презентираме приказната на релација Крале Марко - Крал Артур, Кокино - Stonehenge, со намера да донесеме туристи кои би сакале да појдат по патеките на Крале Марко", истакна госпоѓа Гордана Јанакиевска.